

Nr 68.

Godkänd av första kammaren den 1 mars 1938.

Godkänd av andra kammaren den 1 mars 1938.

Riksdagens skrivelse till Konungen angående regleringen för budgetåret 1938/39 av utgifterna för kapitalinvestering i avseende å postverket, telegrafverket, statens järnvägar och statens vattenfallsverk.

(Statsutskottets utlåtande nr 9.)

Till KONUNGEN.

Postverket.

1:o) **Inköp av inventarier för postverkets behov.** Uti propositionen (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1938/39 har Kungl. Maj:t såsom kapitalinvestering i avseende å postverket (punkt 1 av det vid propositionen under rubrik Kapitalbudgeten, Statens affärsverksfonder, Bil. 5 fogade utdraget av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för den 4 januari 1938) föreslagit riksdagen att till inköp av inventarier för postverkets behov för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 975,000 kronor.

Enligt generalpoststyrelsens av departementschefen förordade förslag skulle förevarande anslag för nästa budgetår uppföras med ett irån 700,000 till 975,000 kronor förhöjt belopp. Anslagsökningen sammanhänger med en sedan några år tillbaka pågående stark ökning av posttrafiken ävensom den särskilt under det senaste året icke obetydligt höjda allmänna varuprisnivån. Riksdagen, som ej funnit anledning till erinran mot den framlagda anslagsberäkningen, får anmäla, att riksdagen till *inköp av inventarier för postverkets behov* för budgetåret 1938/39 anvisat ett reservationsanslag av 975,000 kronor.

2:o) **Nybyggnad för postverkets räkning inom kvarteret Blåmannen i Stockholm.** Kungl. Maj:t har (punkt 2) föreslagit riksdagen att till nybyggnad för postverkets räkning inom kvarteret Blåmannen i Stockholm för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 1,800,000 kronor.

Med hänsyn till önskvärldheten av att förlägga ett arbetsföretag av den storleksordning, varom här är fråga, till tider med lägre arbets- och materialkost-

nader skulle det, såsom departementschefen framhållit, kunna ifrågasättas att, i avvaktan på prisutvecklingen, något framflytta tiden för byggnadsföretagets påbörjande. Då postgirokontoret, postsparbanken och statens intressekontor, såsom framgår av den i ärendet förebragta utredningen, äro i trängande behov av ökade lokaler inom den närmaste tiden, har riksdagen emellertid, i likhet med departementschefen, ansett sig icke kunna godkänna en dylik åtgärd. Riksdagen har icke velat motsätta sig de föreslagna ändringarna och utvidgningarna av den tidigare framlagda arbetsplanen, vilka medföra en sammanlagd kostnadsökning av 260,000 kronor. Även höjningen i övrigt, 635,000 kronor, är avsevärd men får anses förklarlig med hänsyn till inträffade prisstegringar. Med bifall till Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen till *nybyggnad för postverkets räkning inom kvarteret Blåmannen i Stockholm* för budgetåret 1938/39 anvisat ett reservationsanslag av 1,800,000 kronor.

3:o) **Inköp för postverkets räkning av tomt i Kalmar.** I anledning av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 3) har riksdagen till *inköp för postverkets räkning av tomt i Kalmar* för budgetåret 1938/39 anvisat ett reservationsanslag av 61,800 kronor.

4:o) **Inköp för postverkets räkning av tomt i Luleå.** Då Kungl. Maj:ts förevarande förslag (punkt 4) icke givit riksdagen anledning till erinran, har riksdagen till *inköp för postverkets räkning av tomt i Luleå* för budgetåret 1938/39 anvisat ett reservationsanslag av 23,600 kronor.

Telegrafverket.

5:o) **Telefonstationsbyggnad i Djursholm.** Kungl. Maj:t har (punkt 5) föreslagit riksdagen att till telefonstationsbyggnad i Djursholm för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 240,000 kronor.

Erforderliga anslagsmedel för ifrågavarande stationsbyggnad, vilken ingår såsom ett led i planen för den successiva automatiseringen av Stockholms förortsområden men även är behövlig med hänsyn till förhållandena vid närtrafikstationen i Stockholm, har riksdagen funnit böra i sin helhet anvisas å riksstaten för nästa budgetår. Med bifall alltså till Kungl. Maj:ts förevarande förslag har riksdagen till *telefonstationsbyggnad i Djursholm* för budgetåret 1938/39 anvisat ett reservationsanslag av 240,000 kronor.

6:o) **Telefonstationsbyggnad i Södertälje.** Kungl. Maj:t har (punkt 6) föreslagit riksdagen att till telefonstationsbyggnad i Södertälje för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 338,000 kronor.

Under erinran, att frågan om den närmare tidpunkten för byggnadsföretagets igångsättande är avsedd att tagas under ytterligare omprövning, får riksdagen anmäla, att riksdagen, med bifall till Kungl. Maj:ts förevarande

förslag, till *telefonstationsbyggnad i Södertälje* för budgetåret 1938/39 anvisat ett reservationsanslag av 338,000 kronor.

7:o) **Inköp för telegrafverkets räkning av tomtområde i Norrköping.** Med bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 7) har riksdagen till *inköp för telegrafverkets räkning av tomtområde i Norrköping* för budgetåret 1938/39 anvisat ett reservationsanslag av 42,000 kronor.

8:o) **Inköp för telegrafverkets räkning av tomt i Huskvarna.** Riksdagen, som funnit sig böra bifalla Kungl. Maj:ts förslag (punkt 8), har till *inköp för telegrafverkets räkning av tomt i Huskvarna* för budgetåret 1938/39 anvisat ett reservationsanslag av 13,500 kronor.

9:o) **Inköp för telegrafverkets räkning av fastighet i Malmö.** Med bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 9) har riksdagen till *inköp för telegrafverkets räkning av fastighet i Malmö* för budgetåret 1938/39 anvisat ett reservationsanslag av 150,000 kronor.

10:o) **Tillbyggnad till telefonstationsbyggnaden i Hälsingborg.** Kungl. Maj:t har (punkt 10) föreslagit riksdagen att för tillbyggnad till telefonstationsbyggnaden i Hälsingborg för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 325,000 kronor.

Riksdagen har funnit anslag till slutförande av ifrågavarande byggnadsföretag böra anvisas å riksstaten för nästa budgetår. Riksdagen, som ej funnit anledning till erinran mot beräkningen av medelsbehovet, får alltså anmäla, att riksdagen för *tillbyggnad till telefonstationsbyggnaden i Hälsingborg* för budgetåret 1938/39 anvisat ett reservationsanslag av 325,000 kronor.

11:o) **Telefonstationsbyggnad i Lundby i Göteborg.** Kungl. Maj:t har (punkt 11) föreslagit riksdagen att till telefonstationsbyggnad i Lundby i Göteborg för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 421,000 kronor.

Riksdagen, som funnit sig böra medgiva, att de för ifrågavarande byggnadsföretag beräknade medlen nu i sin helhet anvisas, har till *telefonstationsbyggnad i Lundby i Göteborg* för budgetåret 1938/39 anvisat ett reservationsanslag av 421,000 kronor.

12:o) **Telefonstationsbyggnad i Tranered.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 12) har riksdagen till *telefonstationsbyggnad i Tranered* för budgetåret 1938/39 anvisat ett reservationsanslag av 92,000 kronor.

13:o) **Inköp för telegrafverkets räkning av tomt i Kungälv.** Med bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 13) har riksdagen till *inköp för telegrafverkets räkning av tomt i Kungälv* för budgetåret 1938/39 anvisat ett reservationsanslag av 5,800 kronor.

14:o) **Inköp för telegrafverkets räkning av tomt i Karlstad.** Med bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 14) har riksdagen till *inköp för telegrafverkets räkning av tomt i Karlstad* för budgetåret 1938/39 anvisat ett reservationsanslag av 72,000 kronor.

15:o) **Inköp för telegrafverkets räkning av tomter i Borlänge.** Kungl. Maj:t har (punkt 15) föreslagit riksdagen att till inköp för telegrafverkets räkning av tomter i Borlänge för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 56,300 kronor.

Riksdagen, som funnit förslaget om inköp av ifrågavarande tomter för uppförande av en för post- och telegrafverken gemensam byggnad möjliggöra att de båda verkens lokalbehov i Borlänge på ändamålsenligt sätt tillgodoses, har till *inköp för telegrafverkets räkning av tomter i Borlänge* för budgetåret 1938/39 anvisat ett reservationsanslag av 56,300 kronor.

16:o) **Inköp för telegrafverkets räkning av tomt i Leksand.** Med bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 16) har riksdagen till *inköp för telegrafverkets räkning av tomt i Leksand* för budgetåret 1938/39 anvisat ett reservationsanslag av 7,000 kronor.

17:o) **Telefonstationsbyggnad i Bollnäs.** Med bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 17) har riksdagen till *telefonstationsbyggnad i Bollnäs* för budgetåret 1938/39 anvisat ett reservationsanslag av 298,000 kronor.

18:o) **Inköp för telegrafverkets räkning av tomtområde i Järpen.** Med bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 18) har riksdagen till *inköp för telegrafverkets räkning av tomtområde i Järpen* för budgetåret 1938/39 anvisat ett reservationsanslag av 6,000 kronor.

19:o) **Telefonstationsbyggnad i Skellefteå.** Med bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 19) har riksdagen till *telefonstationsbyggnad i Skellefteå* för budgetåret 1938/39 anvisat ett reservationsanslag av 131,000 kronor.

20:o) **Inköp och bebyggande för telegrafverkets räkning av fastigheter.** Riksdagen, som funnit sig böra bifalla Kungl. Maj:ts förslag (punkt 20), har dels till *inköp och bebyggande för telegrafverkets räkning av fastigheter*, vilkas förvärvande eller färdigställande icke utan synnerlig olägenhet kan uppskjutas i avbidan på särskilt riksdagsbeslut, för budgetåret 1938/39 anvisat ett reservationsanslag av 300,000 kronor, dels ock medgivit, att Kungl. Maj:t må bemyndiga telegrafstyrelsen att, utan iakttagande av ett i statsrådsprotokollet angivet villkor för anslaget beviljande, för markinköp till ett pris av högst 1,000 kronor av nämnda anslag disponera sammanlagt högst 100,000 kronor.

21:o) **Fortsatt utveckling av statens telefon- och telegrafväsende.** Kungl. Maj:t har (punkt 21) föreslagit riksdagen att till fortsatt utveckling av sta-

tens telefon- och telegrafväsende för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 30,000,000 kronor.

Det gynnsamma ekonomiska resultat som telegrafverket under senare år lämnat, har — såsom riksdagen tidigare vid olika tillfällen framhållit — till en ej ringa del berott på att verkets tekniska utrustning, till gagn också för samfärdsel och näringsliv, motsvarat trafikens alltjämt stegrade krav.

Det belopp av 30,000,000 kronor som nu av Kungl. Maj:t för ändamålet äskas överstiger visserligen med 2,500,000 kronor motsvarande anslag för innevarande budgetår.

I förhållande till vad telegrafstyrelsen begärt innebär dock beloppet en nedsättning med 2,400,000 kronor. Till stöd för detta anslagsbeloppes beviljande kan också återopas den ännu in på år 1938 alltjämt fortgående, rekordartat starka stegringen i nya telefonabonnemang med en därav föranledd motsvarande ökad nyanläggningsverksamhet. Antalet nya telefonapparater uppgick under 1937 till 53,500 eller vida över dubbelt den siffra, som i allmänhet tidigare årligen uppnåts. Som förklaring till denna utveckling har, förutom högkonjunkturen, angivits vad städerna beträffar den fortgående starka familjebildningen, lokaliserad till nya mindre bostäder, och för landsbygdens del frikretssystemets utbredning och överhuvud den därstädes bosatta befolkningens växande behov av att även den komma i åtnjutande av de fördelar, som den direkta tillgången till telefon medför.

Det är uppenbart att den starka nyanläggningsverksamhet, som föranledes av denna rekordartade abonentökning, ej kan försiggå utan stora kapitalutlägg. Till belysning härav må erinras därom, att varje telefonapparat i det nuvarande svenska telefontätet representerar ett anläggningsvärde av cirka 540 kronor, eller alltså över 5,000,000 kronor för 10,000 apparater. Härtill komma emellertid vad nästa budgetår beträffar betydande engångskostnader för kabelarbeten, föranledda av järnvägselektrifieringen.

Med hänsyn till nu angivna förhållanden har riksdagen funnit sig böra bifalla Kungl. Maj:ts förevarande förslag. Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen till *fortsatt utveckling av statens telefon- och telegrafväsende* för budgetåret 1938/39 anvisat ett reservationsanslag av 30,000,000 kronor.

22:o) **Radioanläggningar för luftfarten.** Riksdagen, som ej funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag (punkt 22), har till *radioanläggningar för luftfarten* för budgetåret 1938/39 anvisat ett reservationsanslag av 230,000 kronor.

Statens järnvägar.

23:o) **Gångbroar och gångtunnlar.** Med bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 23) har riksdagen till *gångbroar och gångtunnlar* för budgetåret 1938/39 anvisat ett reservationsanslag av 150,000 kronor.

24:o) **Förberedande arbeten för dubbelspårsanläggning mellan Järna och Katrineholm.** Kungl. Maj:t har (punkt 24) föreslagit riksdagen att till förberedande arbeten för dubbelspårsanläggning mellan Järna och Katrineholm för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 1,000,000 kronor.

Ifrågavarande arbeten, till vilka medel anvisats första gången å riksstaten för nu löpande budgetår, hava igångsatts med hänsyn till trafikens behov och för att i viss utsträckning bereda sysselsättning åt de i och med slutförandet av inlandsbanebygget ledigblivna arbetarna. I anslutning till statsmakternas sålunda meddelade beslut i ämnet bör anslag för ändamålet anvisas jämväl för nästa budgetår. Vid arbetena, till vilka från början överflyttades ett 175-tal man, beräknas, efter entledigandet under den gångna hösten av övriga arbetare vid inlandsbanebygget, komma att sysselsättas omkring 250 man. Kostnaden härför under nästa budgetår skulle uppgå till 1,200,000 kronor. Angivna kostnad beräknas emellertid till ett belopp av 200,000 kronor kunna täckas av uppkommande besparing å det för innevarande budgetår för ändamålet anvisade anslaget.

Under återopande av vad sålunda anförts får riksdagen anmäla, att riksdagen till *förberedande arbeten för dubbelspårsanläggning mellan Järna och Katrineholm* för budgetåret 1938/39 anvisat ett reservationsanslag av 1,000,000 kronor.

25:o) **Fortlöpande förstärkning av spåröverbyggnaden.** Kungl. Maj:t har (punkt 25) föreslagit riksdagen att till fortlöpande förstärkning av spåröverbyggnaden för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 4,200,000 kronor.

Järnvägsstyrelsens förenämnda av departementschefen förordade förslag innebär viss begränsning av inläggningen av ny räls i jämförelse med vad som skedde år 1937. Under erinran härom får riksdagen, som med hänsyn till vad departementschefen i ärendet anfört ej ansett sig böra motsätta sig förslaget om anlåtande av trafikmedel för vissa förstärkningsarbeten, anmäla, att riksdagen till *fortlöpande förstärkning av spåröverbyggnaden* för budgetåret 1938/39 anvisat ett reservationsanslag av 4,200,000 kronor.

26:o) **Skenfria vägkorsningar m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 26) har riksdagen till *skenfria vägkorsningar m. m.* för budgetåret 1938/39 anvisat ett reservationsanslag av 200,000 kronor.

27:o) **Växel- och signalsäkerhetsanläggningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 27) föreslagit riksdagen att till växel- och signalsäkerhetsanläggningar för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 1,000,000 kronor.

Riksdagen, som funnit sig böra medgiva, att anslaget uppföres med av Kungl. Maj:t äskat belopp, har till *växel- och signalsäkerhetsanläggningar* för budgetåret 1938/39 anvisat ett reservationsanslag av 1,000,000 kronor.

28:o) **Telefonledningningar och kabelarbeten.** Med bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 28) har riksdagen till *telefonledningningar och kabelarbeten* för budgetåret 1938/39 anvisat ett reservationsanslag av 300,000 kronor.

29:o) **Elektrifiering av banorna Ånge—Bräcke—Långsele, Bräcke—Östersund och Göteborg—Uddevalla.** Med bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 29) har riksdagen till *elektrifiering av banorna Ånge—Bräcke—Långsele, Bräcke—Östersund och Göteborg—Uddevalla* för budgetåret 1938/39 anvisat ett reservationsanslag av 8,900,000 kronor.

30:o) **Försvarsberedskap vid statens järnvägar.** Beträffande Kungl. Maj:ts förslag (punkt 30) om anslag till försvarsberedskap vid statens järnvägar kommer riksdagen att framdeles anmäla sitt beslut.

31:o) **Dispositionsanslag för oförutsedda och mindre arbeten.** Med bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 31) har riksdagen såsom *dispositionsanslag för oförutsedda och mindre arbeten* för budgetåret 1938/39 anvisat ett reservationsanslag av 750,000 kronor.

32:o) **Elektriska lokomotiv.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 32) har riksdagen till *elektriska lokomotiv* för budgetåret 1938/39 anvisat ett reservationsanslag av 1,800,000 kronor.

33:o) **Motorvagnar.** Med bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 33) har riksdagen till *motorvagnar* för budgetåret 1938/39 anvisat ett reservationsanslag av 700,000 kronor.

34:o) **Person- och resgodsvagnar.** Kungl. Maj:t har (punkt 34) föreslagit riksdagen att till person- och resgodsvagnar för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 1,600,000 kronor.

Såsom järnvägsstyrelsen framhållit, torde det med hänsyn till angelägenheten av trafikens behöriga skötsel icke låta sig göra att i anledning av den inträdda prisstegringen vidtaga någon inskränkning i den förut uppgjorda planen för anskaffning av person- och resgodsvagnar. Riksdagen har därför i likhet med departementschefen funnit medel böra ställas till förfogande för ändamålet med det av styrelsen äskade beloppet. Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen till *person- och resgodsvagnar* för budgetåret 1938/39 anvisat ett reservationsanslag av 1,600,000 kronor.

35:o) **Anläggningar och förlag för automobiltrafik.** Kungl. Maj:t har (punkt 35) föreslagit riksdagen att till anläggningar och förlag för automobiltrafik för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 2,400,000 kronor.

För anskaffning av motorfordon å redan trafikerade linjer har beräknats ett belopp av 400,000 kronor mot 300,000 kronor för innevarande budgetår,

vilken höjning är föranledd av den allmänna prisstegringen. Riksdagen får anmäla, att riksdagen till *anläggningar och förlag för automobiltrafik* för budgetåret 1938/39 anvisat ett reservationsanslag av 2,400,000 kronor.

Statens vattenfallsverk.

36:o) **Rensningsarbeten i Göta älv för huvudreglering av Vänern.** Då Kungl. Maj:ts förslag (punkt 36) ej givit riksdagen anledning till erinran, har riksdagen till *rensningsarbeten i Göta älv för huvudreglering av Vänern* för budgetåret 1938/39 anvisat ett reservationsanslag av 400,000 kronor.

37:o) **Ny maskinstation i Trollhättan.** Kungl. Maj:t har (punkt 37) föreslagit riksdagen att i avbidan på särskild proposition i ämnet till ny maskinstation i Trollhättan för budgetåret 1938/39 beräkna ett reservationsanslag av 500,000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i en den 14 januari 1938 dagtecknad proposition nr 48, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att till ny kraftstation i Trollhättan för budgetåret 1938/39 å kapitalbudgeten, under rubrik Statens vattenfallsverk, anvisa ett reservationsanslag av 500,000 kronor.

På grund av senaste tidens kraftiga stegringar i energikonsumtionen hava tidigare beräkningar beträffande kraftförbrukningen inom statens vattenfallsverks konsumtionsområden under åren fram till och med år 1943 visat sig vara väl lågt tilltagna. I syfte att erhålla säkerhet för tillräcklig tillgång på kraft för de stora delar av landet, inom vilket vattenfallsstyrelsen bär ansvaret för kraftleveranserna, har styrelsen som en ytterligare åtgärd föreslagit påbörjande av en ny maskinstation vid Trollhättan. Under erinran att ensamt det första byggnadsstadiet skulle draga en anläggningstid av 4 år får riksdagen anmäla, att riksdagen, med bifall till förslaget, till *ny kraftstation i Trollhättan* för budgetåret 1938/39 anvisat ett reservationsanslag av 500,000 kronor.

38:o) **Driftchefsbostad vid ångkraftstationen i Västerås.** Riksdagen, som funnit sig böra bifalla Kungl. Maj:ts förslag (punkt 38), har till *driftchefsbostad vid ångkraftstationen i Västerås* för budgetåret 1938/39 anvisat ett reservationsanslag av 10,000 kronor.

39:o) **En andra avloppstunnel vid Porjus kraftstation.** Kungl. Maj:t har (punkt 39) föreslagit riksdagen att till en andra avloppstunnel vid Porjus kraftstation för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 500,000 kronor.

Ifrågavarande tunnelarbete torde böra fullföljas i den takt, som förutsattes vid beviljande av anslag för ändamålet å riksstaten för innevarande budgetår.

Riksdagen har därför funnit sig böra medgiva, att de för arbetets slutförande erforderliga medlen nu anvisas. Riksdagen, som funnit den föreslagna utvidgningen av arbetsplanen vara av beskaffenhet att böra godkännas, får alltså anmäla, att riksdagen till *en andra avloppstunnel vid Porjus kraftstation* för budgetåret 1938/39 anvisat ett reservationsanslag av 500,000 kronor.

40:o) Kraftstation vid Stadsforsen i Indalsälven. Kungl. Maj:t har (punkt 40) föreslagit riksdagen att till kraftstation vid Stadsforsen i Indalsälven för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 5,000,000 kronor.

Det för ifrågavarande kraftstationsbygge för nästa budgetår äskade anslagsbeloppet, 5 miljoner kronor, överensstämmer med det belopp, som förutsattes i den i nästlidet års statsverksproposition framlagda finansieringsplanen. Vattenfallsstyrelsen har emellertid förutskickat, att med hänsyn till de stora prisstegringar, som under senaste året inträffat särskilt beträffande järnkonstruktioner, armeringsjärn, virke och maskinutrustning, den förut beräknade kostnaden, 19.1 miljoner kronor, för kraftstationens fullbordande kommer att överskridas med ett belopp, som vattenfallsstyrelsen f. n. beräknar till 2.7 miljoner kronor. Vattenfallsstyrelsen har för avsikt att begära i anledning härav erforderligt tilläggsanslag för budgetåren 1939/40 och 1940/41.

Enligt de prognoser, som framlades för 1937 års riksdag, kunde den genom Stadsforsens utbyggande nytillkommande kraften beräknas bliva i sin helhet erforderlig för att möta den ökning i kraftbehov, som kunde väntas föreligga vid tidpunkten för kraftanläggningens planemässiga färdigställande. Angivna beräkningar rörande stegringarna i den allmänna kraftförbrukningen hava, enligt vad vattenfallsstyrelsen meddelat, numera visat sig vara hållna i underkant.

Riksdagen har funnit anslag till kraftanläggningen böra för nästa budgetår anvisas med det i förutnämnda finansieringsplan beräknade beloppet. Riksdagen har även funnit sig böra godkänna den i samband med framställningen om fortsatt anslag till ifrågavarande kraftanläggning föreslagna utvidgningen av den för anläggningen uppgjorda arbetsplanen, avseende ökning av fallhöjden med 1 meter genom ytterligare rensningsarbeten för en kostnad av ungefär 220,000 kronor. Härigenom beräknas kraftanläggningens effekt komma att ökas med 2,000 kW.

Under återopande av vad sålunda anförts får riksdagen anmäla, att riksdagen till *kraftstation vid Stadsforsen i Indalsälven* för budgetåret 1938/39 anvisat ett reservationsanslag av 5,000,000 kronor.

41:o) Påbyggnad av regleringsdammen vid Suorva. Kungl. Maj:t har (punkt 41) föreslagit riksdagen att till påbyggnad av regleringsdammen vid Suorva för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 1,150,000 kronor.

Riksdagen har funnit sig böra bifalla det nu framlagda förslaget om utförande av ifrågavarande utbyggnadsarbeten i ett sammanhang för en beräknad kostnad av 4,200,000 kronor, varav 600,000 kronor anvisats vid 1937 års

riksdag och 1,150,000 kronor nu ytterligare skulle anvisas. Anläggningen är avsedd att helt kunna tagas i bruk under sommaren 1941, dock — enligt vad vattenfallsstyrelsen framhåller — med iakttagande av att under arbetenas gång ett noggrant aktgivande på rådande konjunkturer sker för bedömande i vad mån anledning finnes att vidtaga förskjutningar av arbetstakten.

Under åberopande av vad sålunda anförts får riksdagen anmäla, att riksdagen till *påbyggnad av regleringsdammen vid Suorva* för budgetåret 1938/39 anvisat ett reservationsanslag av 1,150,000 kronor.

42:o) **Reglering av Holmsjön i Ljungans vattensystem.** Riksdagen, som funnit sig böra bifalla Kungl. Maj:ts förevarande förslag (punkt 42), har till *reglering av Holmsjön i Ljungans vattensystem* för budgetåret 1938/39 anvisat ett reservationsanslag av 400,000 kronor.

43:o) **Förberedande arbeten för ny kraftstation i Norrland.** Beträffande Kungl. Maj:ts förslag (punkt 43) om beräknande av ett anslag på 300,000 kronor till förberedande arbeten för ny kraftstation i Norrland kommer riksdagen att framdeles anmäla sitt beslut.

44:o) **Mindre utvidgningar av förefintliga kraftstationsanläggningar.** Riksdagen, som funnit sig böra bifalla Kungl. Maj:ts förevarande förslag, har till *mindre utvidgningar av förefintliga kraftstationsanläggningar* för budgetåret 1938/39 anvisat ett reservationsanslag av 1,000,000 kronor.

45:o) **Stamlinjesystem Porjus—Västerås m. m.** Med bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 45) har riksdagen till *stamlinjesystem Porjus—Västerås m. m.* för budgetåret 1938/39 anvisat ett reservationsanslag av 6,000,000 kronor.

46:o) **Distributionsanläggningar m. m. vid statens kraftverk.** Kungl. Maj:t har (punkt 46) föreslagit riksdagen att till distributionsanläggningar och därmed sammanhängande arbeten vid statens kraftverk för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 9,000,000 kronor.

Landets förbrukning av elektrisk kraft, främst industrikraft, har under tiden från och med år 1933 undergått en delvis oförutsedd ökning, vilken varit så stark, att trots tillbörligt samarbete emellan de olika kraftförvaltningarna — statliga, kommunala och enskilda — svårigheter tidvis förelegat för att tillgodose efterfrågan från konsumenterna.

Vad statens kraftverk beträffar har ökningen i produktion under ett vart av åren 1933—1936 utgjort inemot eller omkring 200 miljoner för att år 1937 stiga till en så hög rekordsiffra som 340 miljoner kilowattimmar. Till jämförelse må meddelas, att motsvarande siffra under närmast föregående period av 10 år ($\frac{1}{7}$ 1923— $\frac{1}{7}$ 1933) utgjorde omkring 74 miljoner kilowattimmar årligen. Stegningen under det nyssförflutna år 1937 var alltså 4—5 gånger större än den genomsnittliga under denna tidigare tioårsperiod.

I betraktande av dessa oväntat starka höjningar i förbrukningssiffrorna och med tagen hänsyn också till den försiktighet i fråga om nyinvesteringar, som måste vara normerande för ett statens affärsverk, är det förklarligt om vattenfallsstyrelsen nu måst anmäla, att distributionsanläggningarna på många håll äro överbelastade med därav följande överföringssvårigheter och överföringsförluster samt att ett ökat behov av kapital för utvidgnings-, förstärknings- och moderniseringsarbeten föreligger. Järnvägs elektrifieringarna medföra dessutom betydande engångsutlägg, därav enbart för ökade kraftleveranser i samband med Bergslagsbanans elektrifiering inemot 3,500,000 kronor, varav 1,500,000 kronor under budgetåret 1938/39.

Under åberopande härav och med hänvisning i övrigt till den i statsverkspropositionen lämnade redogörelsen och motiveringen för den äskade anslagssumman, 9,000,000 kronor, får riksdagen anmäla, att riksdagen, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag, till *distributionsanläggningar och därmed sammanhängande arbeten vid statens kraftverk* för budgetåret 1938/39 anvisat ett reservationsanslag av 9,000,000 kronor.

Stockholm den 1 mars 1938.

Med undersåtlig vördnad.